

Cirkulärnr: 1996:175
Diariernr: 1996/3296
P-cirknr: 1996-2:45
Nyckelord: Arbetsrätt
Handläggare: Tom Höglund
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1996-12-03
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Säkerhetsskyddslagen
Bilagor: Säkerhetsskyddslag
Säkerhetsskyddsförordning

Personalpolitik: 1996-2:45

Nyckelord: Arbetsrätt

Förhandlingssektionen
Tom Höglund

1996-12-03

Kommunstyrelsen
Personalfrågor

Säkerhetsskyddslagen

Riksdagen har med giltighet från och med den 1 juli 1996 beslutat om Säkerhetsskyddslagen (SFS 1996:627). Bestämmelser om tillämpning av den nya lagen återfinns i Säkerhetsförordningen (SFS 1996:633) som regeringen utfärdat. Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter om säkerhetsskydd.

Bakgrund

Säkerhetsskyddslagen innehåller en sammanhållen reglering av säkerhetsskyddet. I lagen har således samlats dels bestämmelser om registerkontroll som motsvarar den tidigare personalkontrollen och dels bestämmelser om säkerhetsskyddet i övrigt. I den senare delen innebär lagen i fråga om säkerhetsskyddets sakliga innehåll närmast en utveckling av bestämmelserna i den tidigare gällande säkerhetsskyddsförordningen, som gällde staten. I lagen har intagits de mest centrala bestämmelserna och andra bestämmelser som enligt grundlagen kräver lagform. Till lagen har knutits en förordning, säkerhetsskyddsförordningen, med mera detaljerade bestämmelser.

Syfte

Med säkerhetsskydd avses:

- Skydd mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota rikets säkerhet
- Skydd i andra fall av uppgifter som omfattas av sekretess och som rör rikets säkerhet och
- Skydd mot brott som innebär användning av våld, hot eller tvång för politiska syften (terrorism), även om brotten inte hotar rikets säkerhet

Säkerhetsskyddet skall förebyggas genom:

- Informationssäkerhet,
- Tillträdesbegränsning och
- Säkerhetsprövning

Lagens tillämpningsområde

Lagen gäller vid verksamhet hos:

1. staten (med vissa begränsningar)
2. kommunerna och landstingen, vilka genom denna lag får ansvaret försäkerhetsprövning, registerkontroll och inplacering i säkerhetsklasser, vilket är nytt,
3. de kyrkliga kommunerna (dock gäller ej vissa delar av lagen),
4. aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser om staten, kommuner, landsting eller kyrkliga kommuner utövar ett rättsligt bestämmande inflytande ex. äger viss andel aktier och
5. enskilda, om verksamheten är av betydelse för rikets säkerhet eller särskilt behöver skyddas mot terrorism.

Informationssäkerhet

Säkerhetsskyddet skall förebygga att uppgifter, som omfattas av sekretess och rör landets säkerhet obehörigen röjs, ändras eller förstörs. Hemliga handlingar skall bearbetas och hanteras på sådant sätt att ingen obehörig kan ta del av dem. Hantering och förvaring av ADB-baserade hemliga uppgifter skall ske på samma sätt som beträffande andra hemliga handlingar.

Tillträdesbegränsning

Skyddet skall förebygga att obehöriga får tillträde till platser där de kan få tillgång till uppgifter, som omfattas av sekretess och som rör rikets säkerhet eller där verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet bedrivs. Lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar (SFS 1990:217) anger de skyddsobjekt, det kan vara fråga om t. ex flyg och fartyg samt anläggningar eller områden som används eller är avsedda för ledning av civilförsvarsverksamhet, energiförsörjning, vattenförsörjning, rundradioförsörjning, radio- och telekommunikationer, transporter eller försvarsindustriella ändamål.

Säkerhetsprövning

Innan någon anställs på sådan tjänst eller på annat sätt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för sysslor som är viktiga för skyddet mot terrorism, skall prövning klarlägga lojaliteten mot de intressen som skyddas i lagen och i övrigt pålitligheten från säkerhetssynpunkt. Prövningen skall grundas på den personliga kännedom som finns om den som prövningen gäller, uppgifter som framgår av betyg, referenser m.m.

samt i förekommande fall även uppgifter från registerkontroll och särskild personutredning. Om det inte är obehövligt, skall identitetskontroll göras.

Registerkontroll

De befattningar, som hör till de två högsta klasserna, är av så säkerhetskänslig art att alla tillgängliga uppgifter i polisregistren som är relevanta får lämnas ut. Även en särskild personutredning, omfattande en undersökning av den kontrollerades ekonomiska förhållanden, skall genomföras. Personliga förhållanden i övrigt skall utredas i den omfattning, som behövs.

Kommunen skall undersöka vilka anställningar som bör bli föremål för säkerhetsprövning och vilka personer utanför myndigheten, som deltar i verksamheten, som bör bli det. Exempel på sådana anställningar är elverkschef, flygplatschef, hamnchef eller chef för andra skyddsobjekt. Resultatet av denna undersökning skall dokumenteras. Av dokumentationen skall framgå vilka anställningar m.m. som har placerats i säkerhetsklass eller avses bli föremål för registerkontroll till skydd mot terrorism.

Säkerhetsklasser

Det finns tre klasser. I säkerhetsklass 1 placeras en anställning eller annat deltagande i verksamhet, om den anställde i stor omfattning får del av sekretessbelagda uppgifter av synnerlig betydelse för rikets säkerhet. Den, som får del av sådana uppgifter i en omfattning, som inte är obetydlig placeras i säkerhetsklass 2. Säkerhetsklass 3 gäller de som i övrigt får del av sekretessbelagda uppgifter av betydelse för rikets säkerhet, om ett röjande av uppgifterna kan antas medföra men för rikets säkerhet, som inte endast är ringa.

Även om inte en befattningsinnehavare tar del av sekretessbelagda uppgifter, så kan vederbörande ha sådana arbetsuppgifter, som är känsliga ur säkerhetssynpunkt t.ex flygplatspersonal. Registerkontroll skall då kunna genomföras. Möjligheten skall tillämpas restriktivt.

Kontrollen kan ge vid handen att befattningsinnehavaren är en säkerhetsrisk. Det kan då bli aktuellt med omplacering och om sådan ej är möjlig, kan LAS-hantering bli aktuell.

En anställning inom stat, kommun eller landsting som har placerats i någon säkerhetsklass, får endast innehas av svensk medborgare.

Övrigt

Myndigheter och andra som lagen gäller för skall undersöka vilka uppgifter i deras verksamhet som skall hållas hemliga med hänsyn till rikets säkerhet och vilka anläggningar som kräver ett säkerhetsskydd med hänsyn till rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism. Resultatet av denna säkerhetsskyddsanalys skall dokumenteras.

Om det inte är uppenbart obehövligt skall det finnas en säkerhetsskyddschef som utövar kontroll över säkerhetsskyddet.

Frågor

Frågor om säkerhetsskyddslagen besvaras av:

Siv Ann Andemyr, Civilrättssektionen

Irene Reuterfors-Mattsson, Kommunalrättssektionen,

Evert Zetterberg, sektionen för Energi- skydd och säkerhet

Göran Söderlöf och Tom Höglund, Förhandlingssektionen

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Tom Höglund

Bilagor:

Säkerhetsskyddslag

Säkerhetsskyddsförordning